

Diagnostická kritéria a úskalí pylové alergie

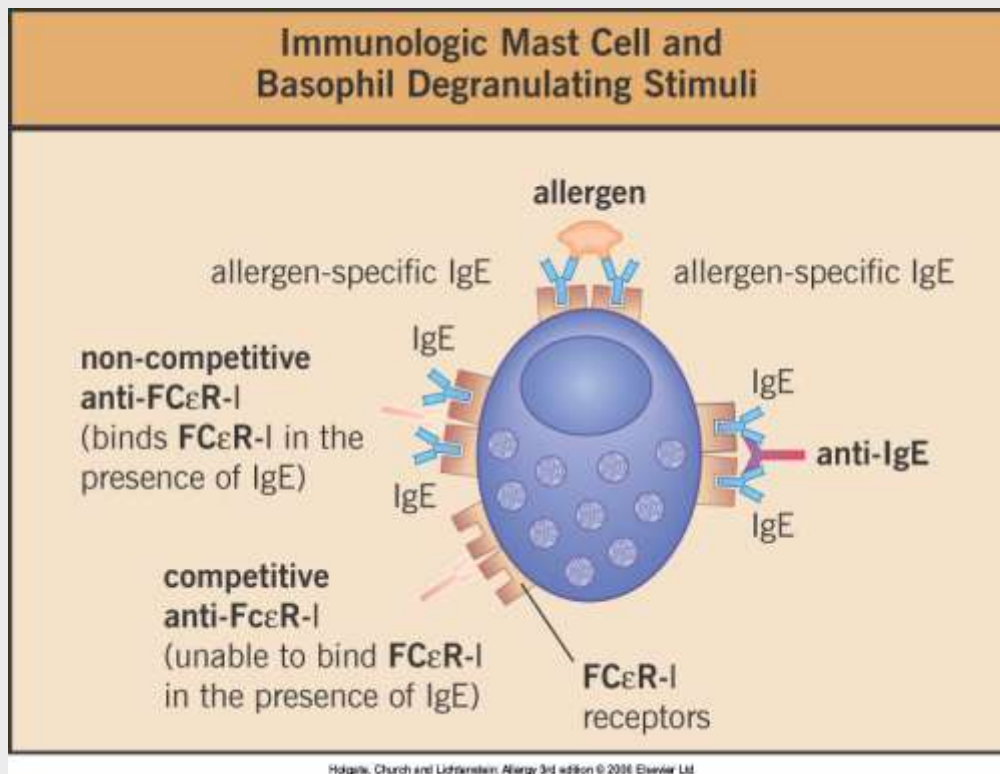
Petr Kučera

Oddělení alergologie a klinické imunologie

Ústav imunologie

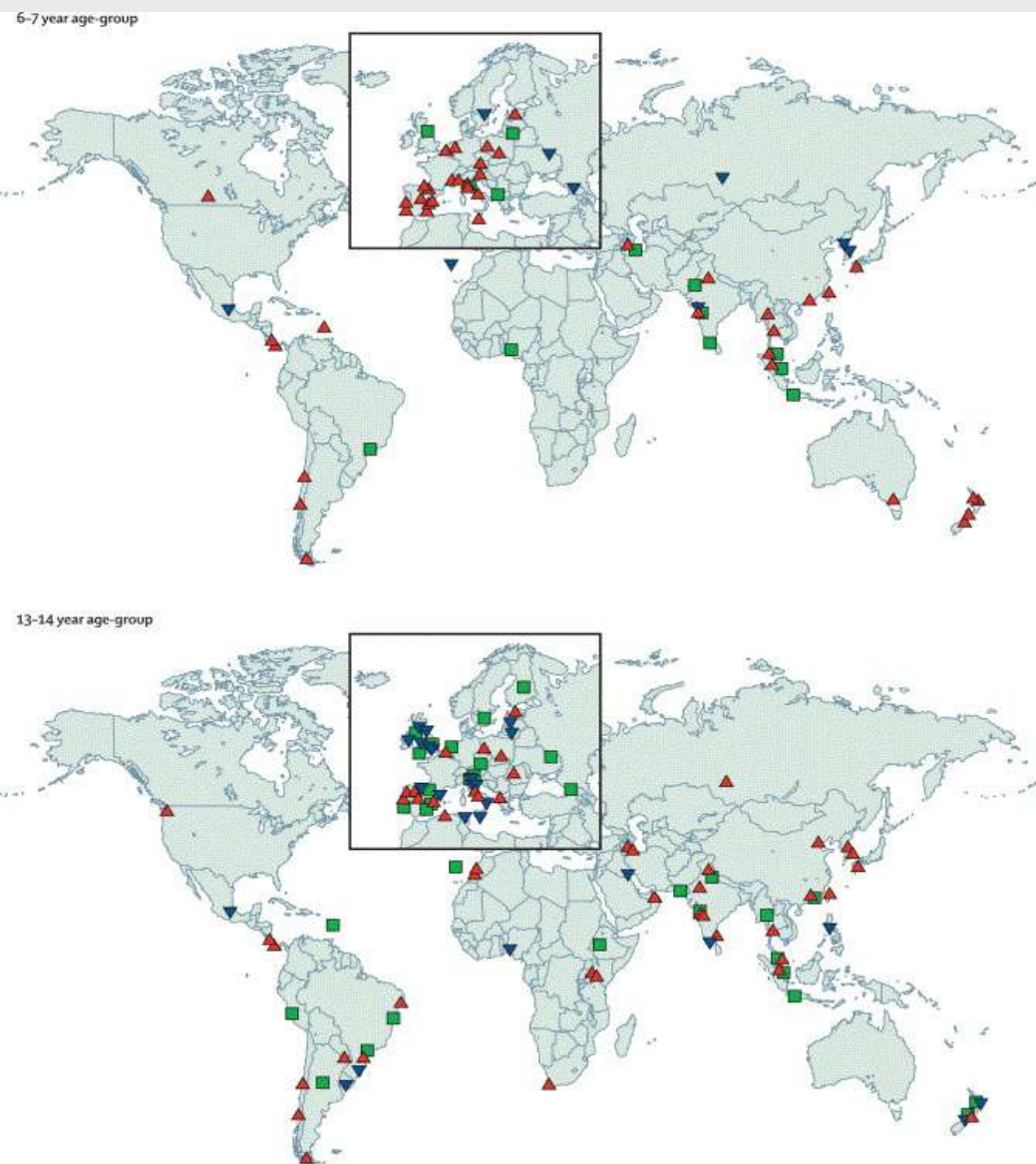
FNKV a 3. LF UK Praha

Definice alergické reakce (pylový alergen)

- Průnik alergenu přes sliznice
- Prezentace alergenu (DC)
- Abnormální reaktivita T lymfocytů (Th2)
- preferenční izotypový přesmyk pro IgE
- Senzibilizace žírných buněk a bazofilních Leu

Prevalence alergické rinitidy - ISAAC I a III

- Mapa světa - směr změn v prevalenci příznaků alergické rinokonjunktivitidy (věk 6–7 let a 13–14 let)
- Symbol = centrum
- **Modrá** – prevalence snížena ≥ 1 SE/rok
- Zelená – malé změny (< 1 SE)
- **Červená** – prevalence vzrostla ≥ 1 SE/rok

Pylová alergie

- systémové onemocnění na podkladě IgE vazby na vyvolávající alergen a spuštění kaskády dějů (***příčinnost***)
  - příznaky a nálezy rinitidy
  - konjunktivitidy
  - bronchiálního astmatu
  - kožní projevy
  - celkové, méně specifické příznaky
    - „**hay fever**“

Anamnéza - klinické vyšetření

- Je rodinná anamnéza atopie?
- Je dominující příznakem nosní sekrece, kýchání, svědění, nosní obstrukce?
- Jsou příznaky z jiných systémů (spojivky, dolní DC, kůže)?
- Je časová a místní souvislost s expozicí alergenů?

Fyzikální vyšetření

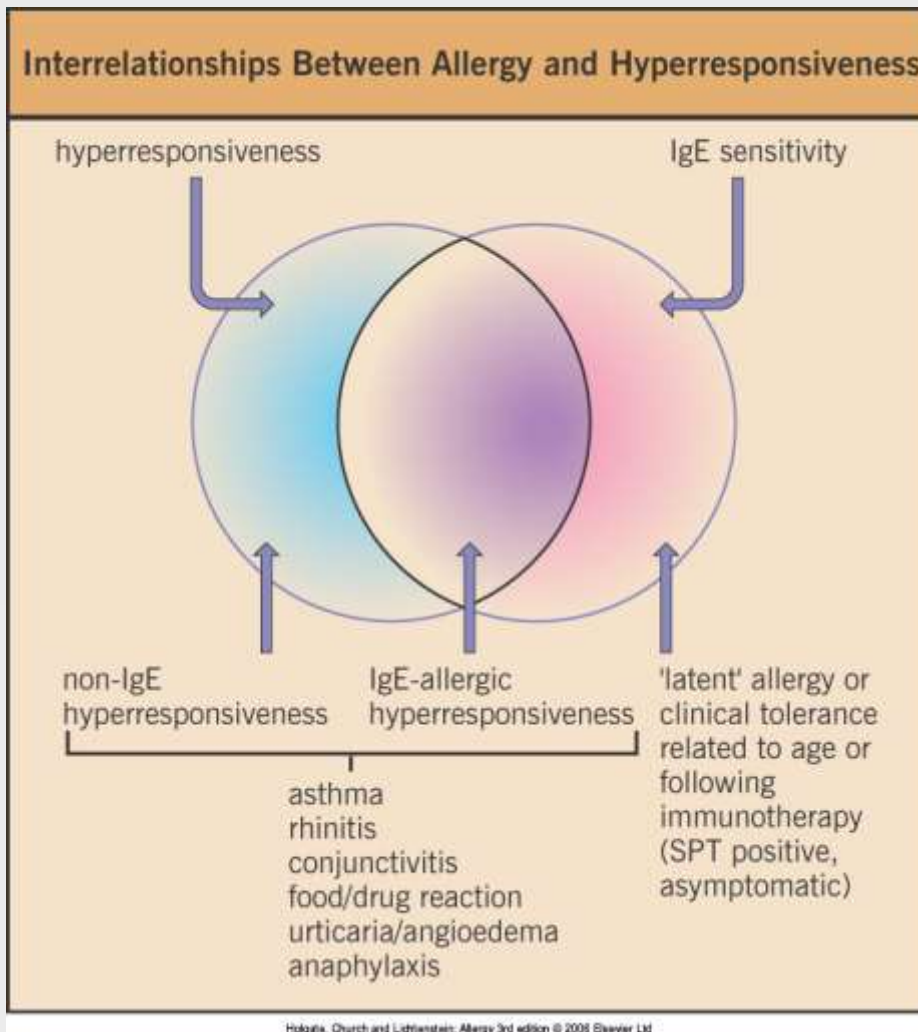
- Typické příznaky prokazující alergický zánět v dané lokalizaci a onemocnění
  - „allergic shiners“ infraorbitální tmavé oblouky (venózní plexy)
  - „alergický pozdrav“ a související změny na hřbetu nosu, dýchání ústy
  - konjunktivitis serosní
  - bronchospasmus

Vyšetření další

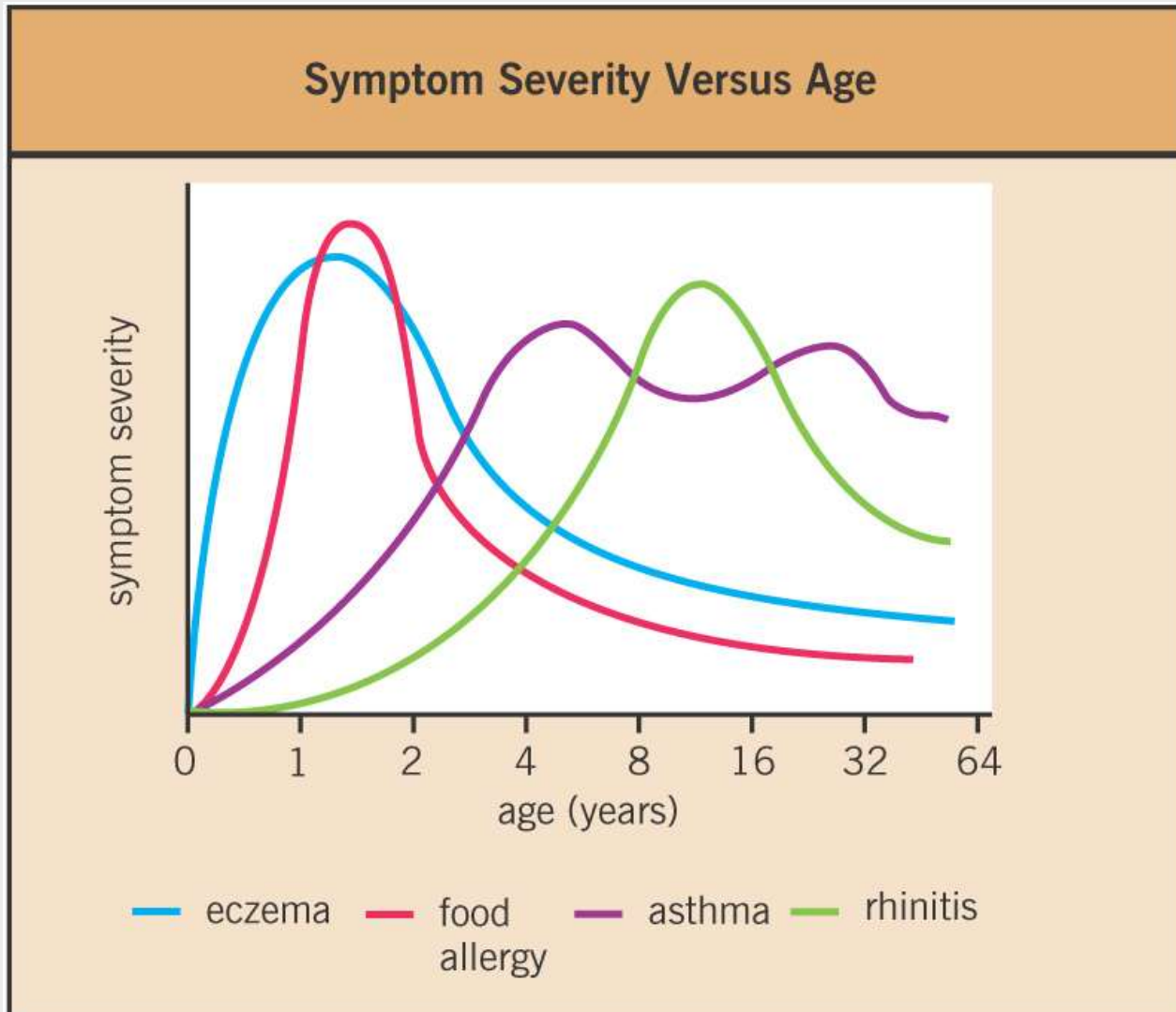
- Rhinoskopie
  - strukturální deformity
  - množství sekretu, charakter
  - stav sliznice – edém, hyperplazie, reakce na farmakologické podněty
- Oční vyš. – vyloučení jiné oční choroby (vernální katar, infekční konjunktivitis)
- Vyšetření plicních funkcí

Vzájemný vztah mezi alergií a orgánovou funkcí/hyperreaktivitou

- Funkční vyšetření orgánu
  - rinomanometrie
  - plicní funkce
- obojí může mít složky zprostředkované IgE i non-IgE mechanismy

Manifestace alergie se liší s věkem – alergický pochod

Diagnostika pylové alergie

- *anamnéza, klinický obraz*

- posouzení klinického stavu, zda
  - jde o alergickou rinitidu, konjunktivitidu
  - jedná se o bronchiální astma
  - jedná se o kožní alergický projev (atopický ekzém/dermatitis, urtikarie)
  - jedná se o celkové příznaky alergie
- Rizika dg. chyby
  - nejde o konjunktivitis, rinitis
  - nejde o astma
  - rinitis, astma jsou způsobeny jinými důvody

Jiné příčiny nosní kongesce

Léky

– PAK	neznámo
– reserpin	deplece noradrenalinu
– guanethidin	blokáda uvolnění noradrenalinu
– propranolol	adrenergní blokáda
– thioridazin	beta-adrenergní blokáda
– tricyklická antidepresiva	blokáda vychytávání noradr.
– aspirin	syntéza vazodilat LT ??

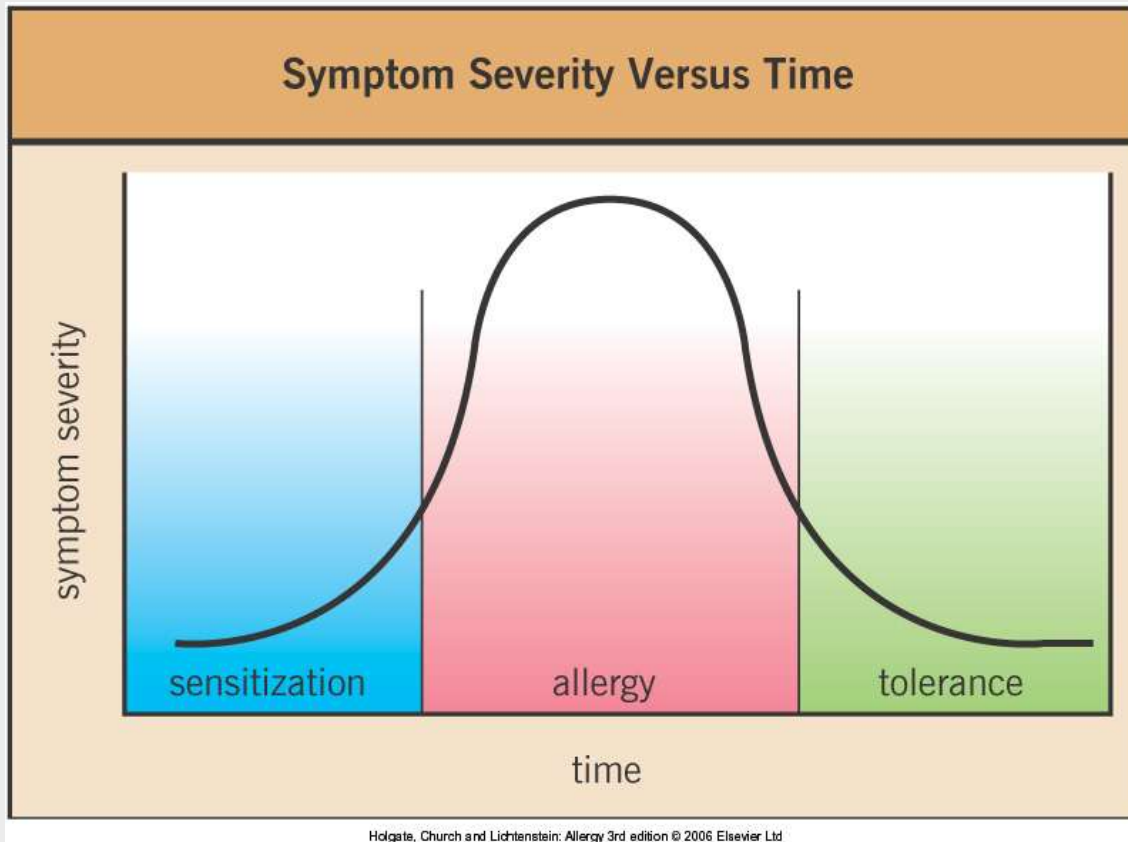
Mechanismus

Infekce – dutina nosní, PN dutiny

Gravidita

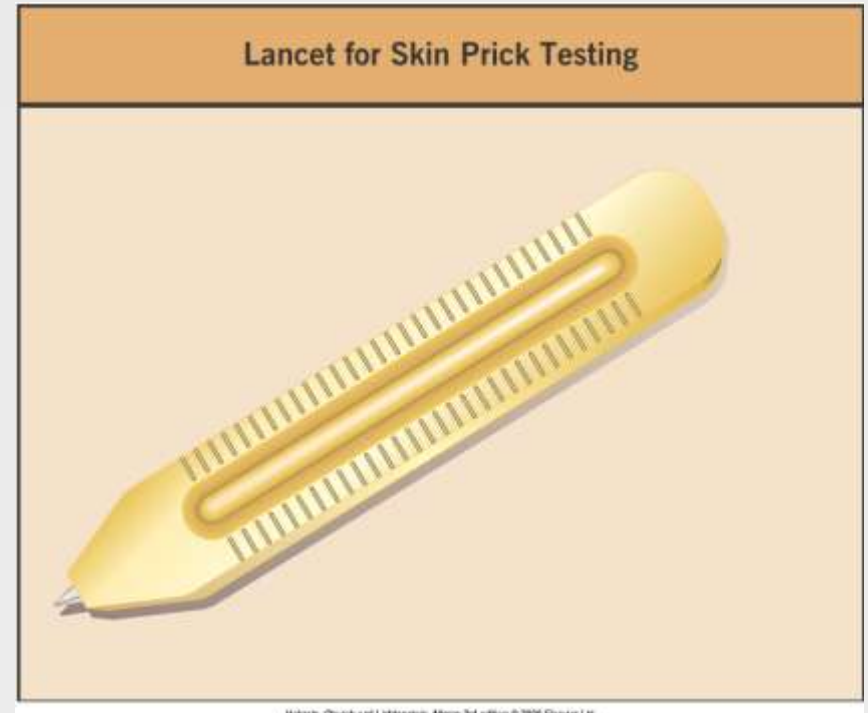
Strukturální změny – septum, polypy

Senzibilizace (SPT) a klinické příznaky (alergie)

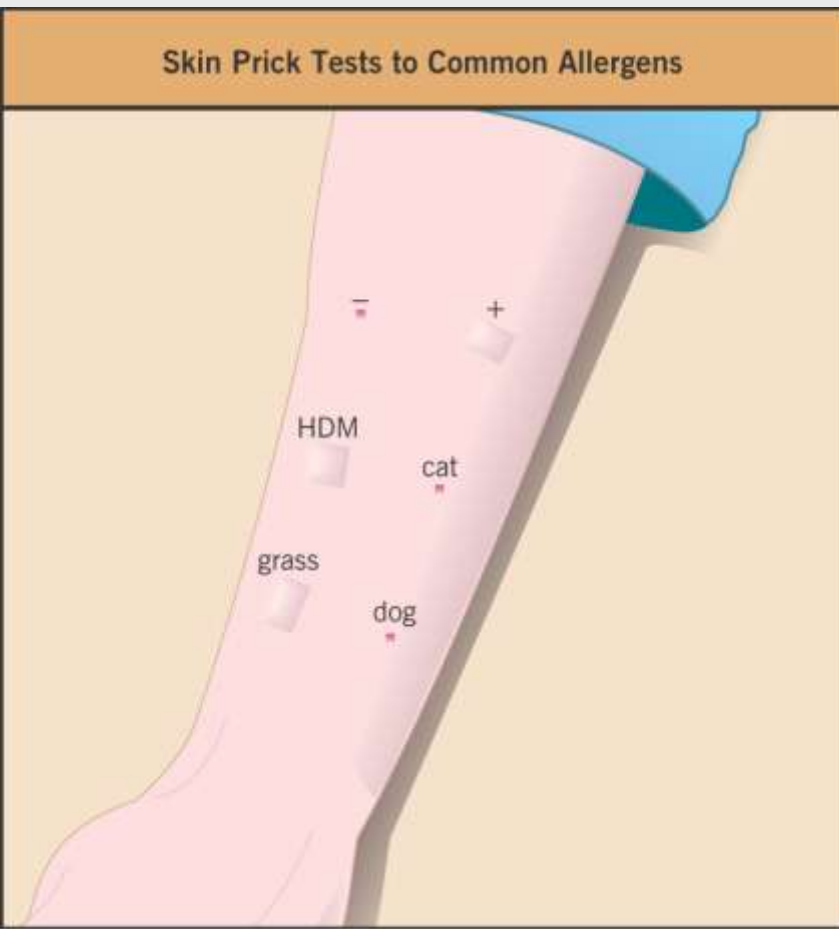
- senzibilizace se vyvíjí s věkem
- k projevu alergie dojde z neznámých důvodů
- alergie může vymizet a senzibilizace zůstává
- alergie i senzibilizace se s věkem snižuje

Metody zjištění senzibilizace kožní prick test (SPT)

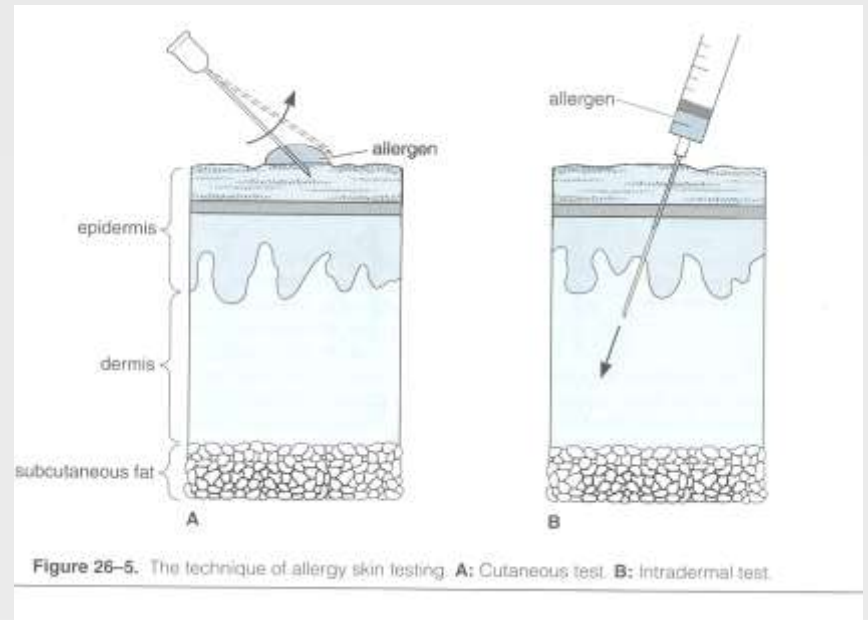

- průkaz specifické reakce kožních mastocytů
- nemoci, léky, aktuální stav ovlivňuje výsledek

SPT a IDT

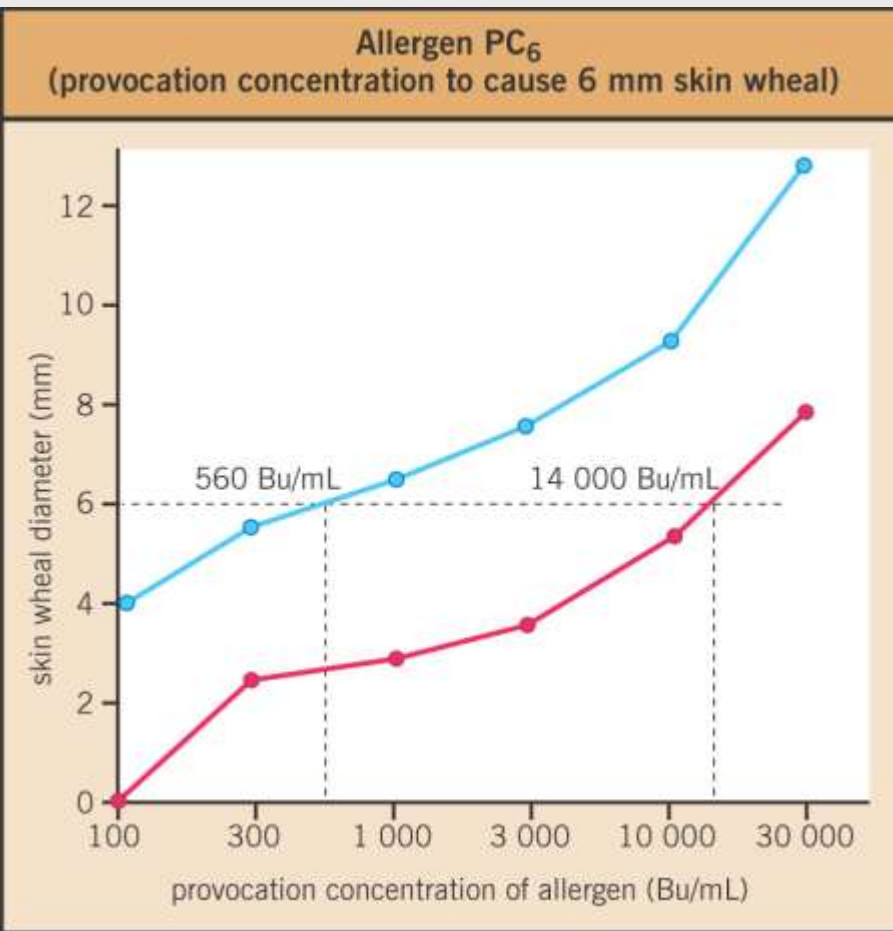

Holgate, Church and Liberman: Allergy 3rd edition © 2006 Elsevier Ltd

- IDT má vyšší senzitivitu, ale větší riziko, traumatizaci a menší reproducibilitu

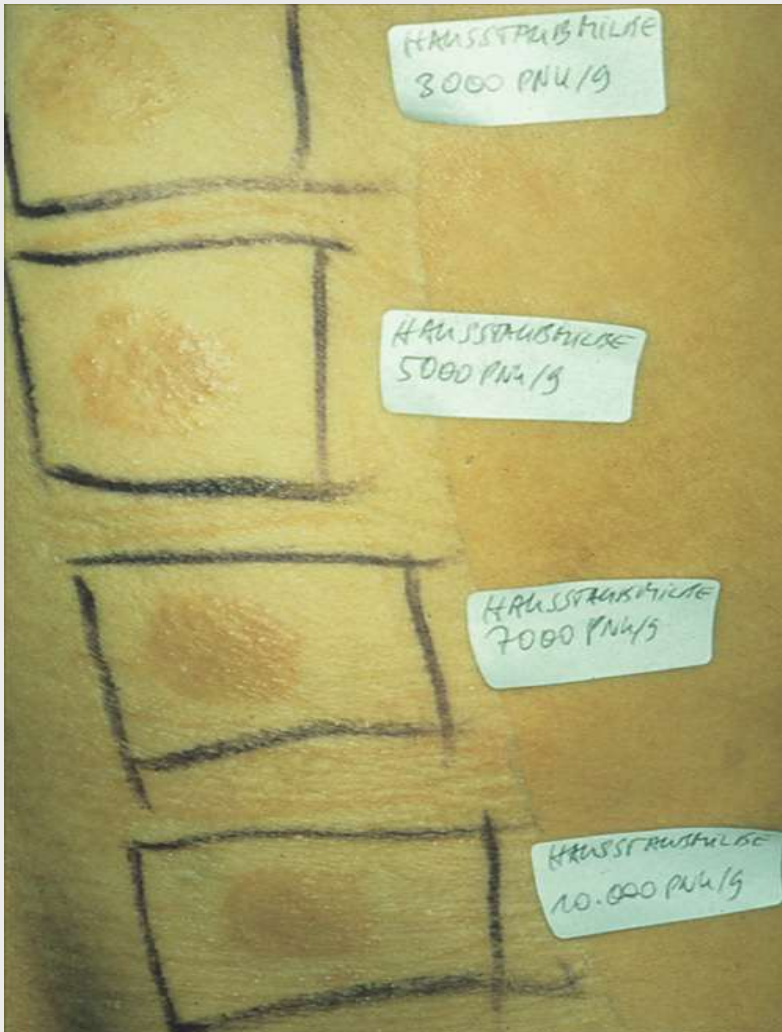
Možnosti kožního testu

Higgin, Church and Liehnerstein: Allergy 3rd edition © 2005 Elsevier Ltd

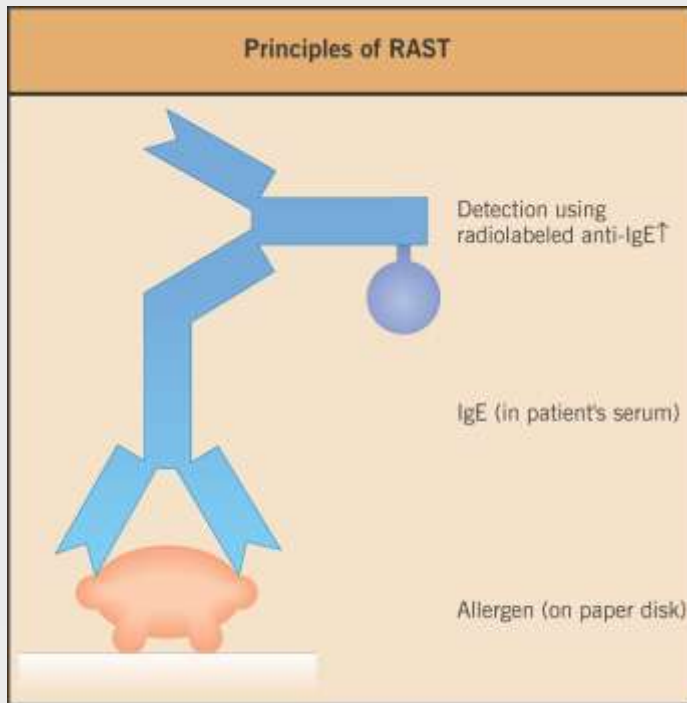
- Správně provedený kožní testy umožňuje odhad biologické aktivity alergenu
- Kvantifikace kožní odpovědi
  - průměr, plocha pupenu (dokumentovat, planimetrie, fotografie)
- Kožní reaktivita je metoda umožňující porovnání různých alergenních extraktů nebo látek s nespecifickou reaktivitou

Atopy patch test

- Přecitlivělost IV. typu může být vyvolána i pylovými alergeny

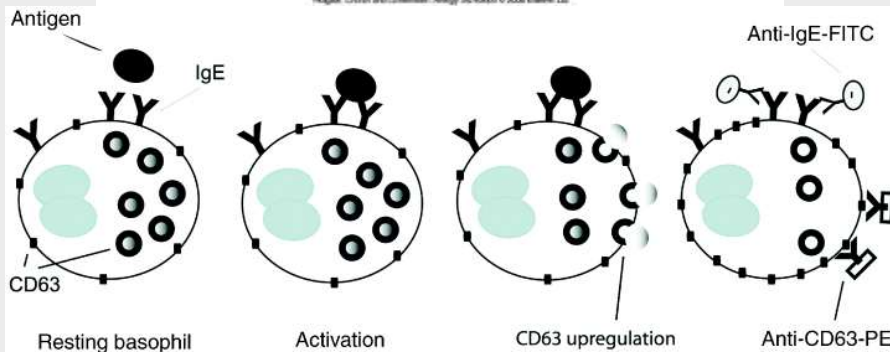
In vitro diagnostika senzibilizace na pylové alergen

- Imunochemické metody detekce volného IgE se známou specifitou

– vyjímka - cirkulující IgE není detekováno, snad lokální syntéza?

- Testy produkce LT, aktivace bazofilních Leu, proliferace/aktivace T lymfocytů

Úskalí testů senzibilizace

- metodické pochybení při provedení testu
- alergenový extrakt
  - crude extract – zastoupení druhu, zralost pylu
    - izoformy alergenu
    - přítomnost adekvátního zdrojového materiálu (odrůdy) v dané oblasti, kde používáno
    - extrakční procedura
    - stabilita extraktu
      - užití pestrých metod kvantifikace alergenů v extraktu
- Izolované alergeny, rekombinantní alergeny

Zkřížená reaktivita, ko-senzibilizace

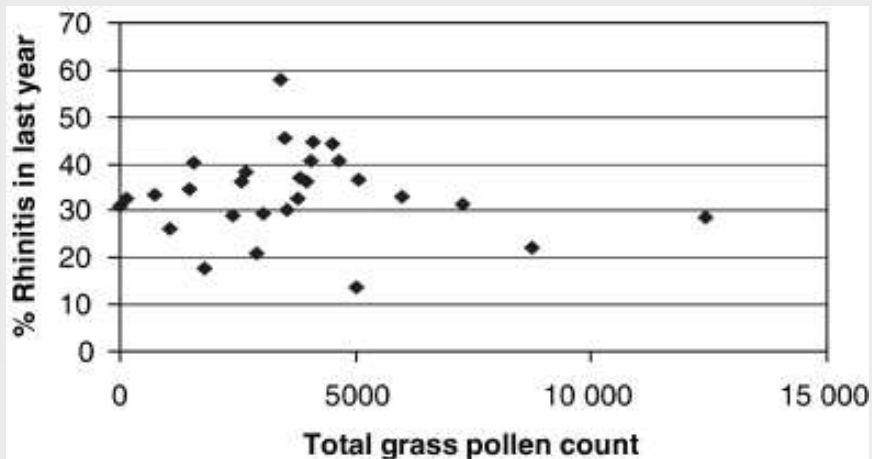
- *cross-reactivity* - IgE proti jednomu alergenu rozpoznává podobný protein z jiného zdroje, se kterým se organismus neseťkal (může spustit projevy nebo je irrelevantní). Důvodem je sekvenční identita >70 %, posttranslační modifikace (glykosylace - CCD)
- *co-recognition* - rozpoznání většího počtu epitopů, kdy nelze rozeznat primární senzitizer
- family restricted homologous molecules

Květenství, pylové zrno, alergen

Faktory vedoucí ke vzniku
senzibilizace (na pylové alergen)

Rizikové faktory senzibilizace – expozice pylovým alergenem

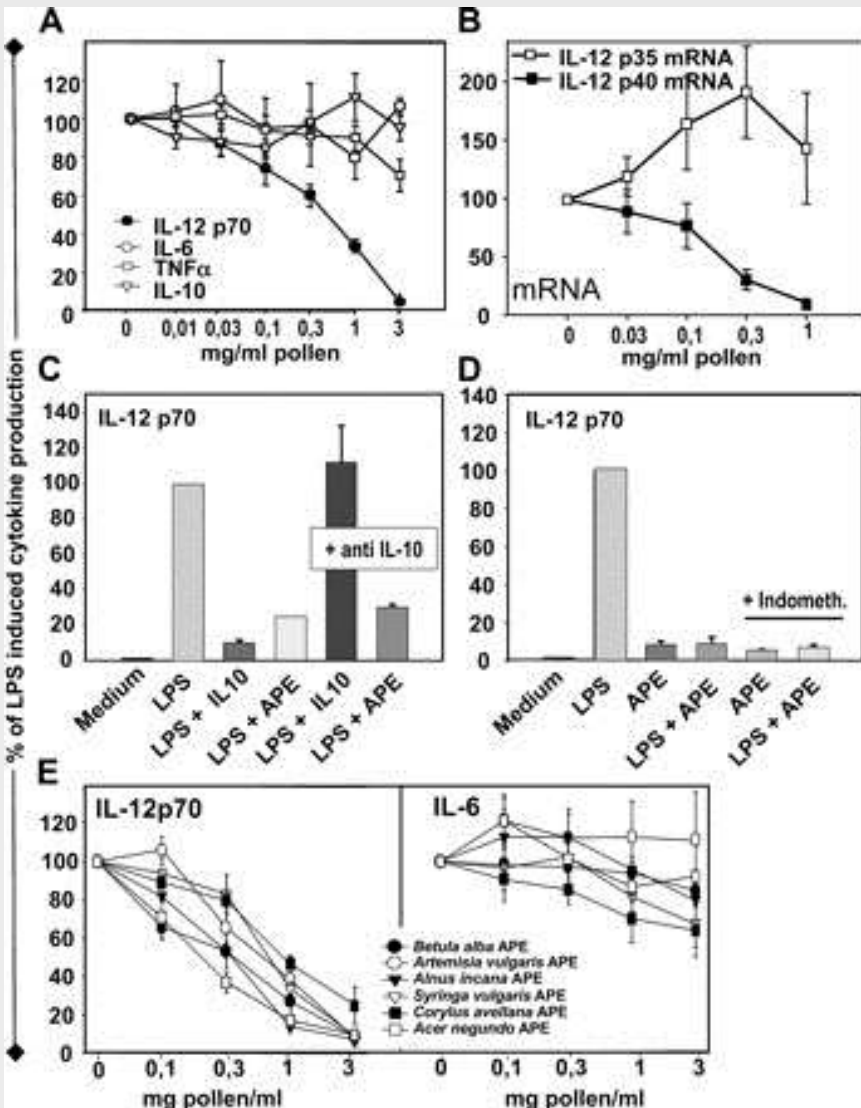

- Existence pylových alergenů je nezbytná pro rozvoj alergického onemocnění, ale....
- Pylové množství ve vztahu k prevalenci alergické rinokonjunktivitidy (ISAAC, 28 center v 11 zemích)
- Nevýznamný vztah mezi množstvím pylových alergenů a vzniku astmatu, ekzému, je **inverzní vztah ke vzniku alergické rinitidy.**

Fyzikální, chemické vlastnosti pylových zrn, které ovlivňují riziko senzibilizace a vznik alergie

- velikost, váha
- schopnost sedimentace
- proteázový účinek alergenů –
poškození epitelu, větší kontakt s APC,
interakce s buněčnými receptory

Další biologické vlastnosti pylových zrn

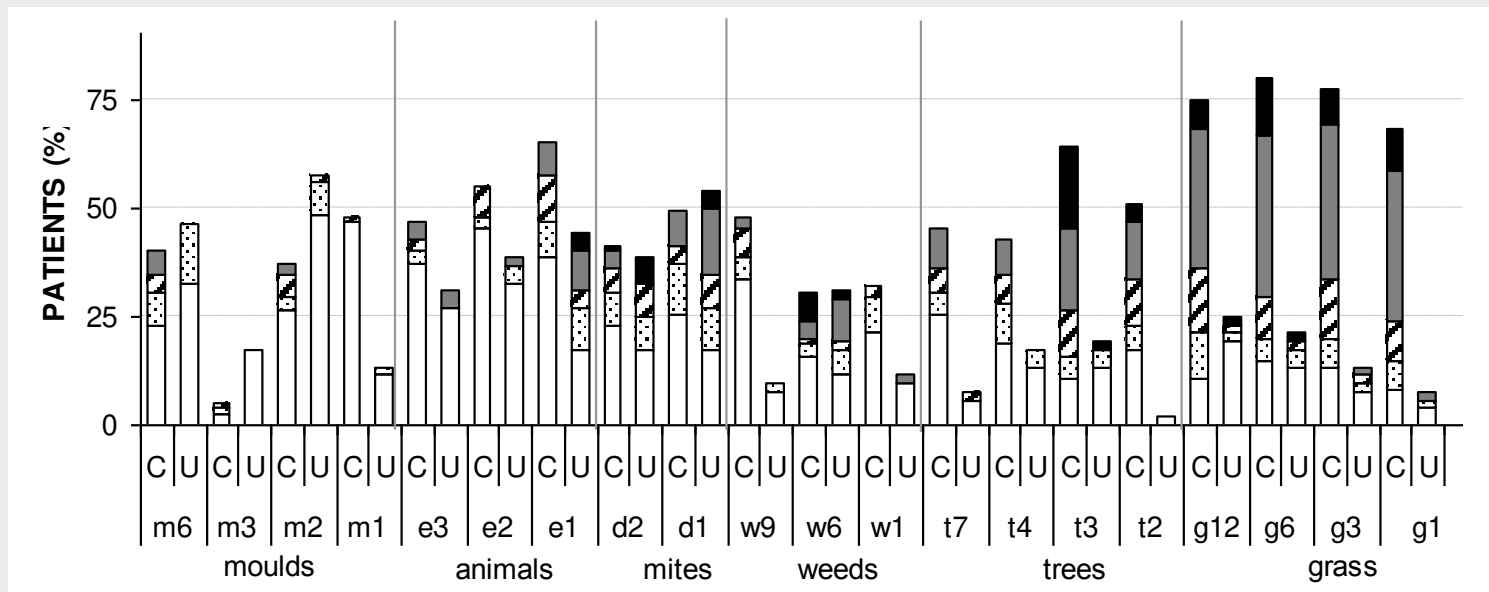

- Vodní extrakt *Betula alba* L. (*Bet.-APE*) selectivně inhibuje produkci IL-12 p70 z dendritických buněk aktivovaných LPS nebo CD40L

- Toto ukazuje, že E1-fytoprostany původem z pylu jsou podobné endogenním PGE2 (obdobná biologická funkce), ale rovněž fungují jako modulátory funkce DC ve smyslu polarizace Th2.

Geografická variabilita výskytu pylu a senzibilizace

- Historie expozice a senzibilizace v dané oblasti – Bříza jako typická rostlina se specifickou distribucí – změna situace v ČR
- Proportion (%) of Czech (C) and Ukrainian (U) atopic patients sensitized to airborne allergens in relation to by the level of circulating IgE
- 0.35 – 3.5 kU/l, 3.5-17.5 kU/l, 17.5-50 kU/l, 50-100 kU/l, >100 kU/l

Locus	cM (Marshfield)	Marker	LOD ¹ / <i>P</i> - level	Association (corr. <i>P</i> – level ²)		Allergen-specific IgE ⁵
				Marker ³	Alleles ⁴	
5q31.1	139.33	D5S816	1.77 / 0.002			g12
			1.35 / 0.006			g3
			1.27 / 0.008			g1
5q33.2	157.57	D5S1507	1.17 / 0.01			w9
			2.11 / 0.0009			g12
			1.47 / 0.005			g6
			1.41 / 0.005			g3
			1.95 / 0.0014			g1
7p14.2	54.65	D7S2250		0.026	147 bp / 0.034	w9
8q12.1	71.00	D8S285	2.11 / 0.0009			inhalant atopy⁶
			1.22 / 0.009			m3
			1.36 / 0.006			m2
			1.11 / 0.012			e2
			1.21 / 0.009			e1
			1.05 / 0.014			d2
			1.04 / 0.014			d1
			2.42 / 0.0004			w9
1.14 / 0.011			w1			
1.59 / 0.003			f35			
12q14.1	75.17	D12S1298			199 bp / 0.043	w6
12q23.1	105.18	D12S1059	1.12 / 0.012			e1
			1.00 / 0.02			f20
13q14.2	45.55	D13S165			185 bp / < 0.000001	d2
			1.80 / 0.002			w9
			3.14 / 0.00007			w1
16q24.1	124.73	D16S3253	1.33 / 0.007			inhalant atopy ⁶
			1.32 / 0.007			food atopy ⁶
			1.72 / 0.002			g3
20p13	9.53	D20S473	1.30 / 0.007			e3

Genová regulace IgE tvorby

U myši byl popsán lokus *Lmr9* kontrolující syntézu IgE.

Testováno spojení specifické IgE produkce s lokusem 8q12 v homologní pozici s *Lmr9* a další kandidátní oblasti.

Senzibilizace – další rizikové faktory

- znečištění ovzduší
  - Diesel Exhaust Particles (DEP) – vázané silice, Fe, Al, Mg, Mn, S
  - dochází ke koncentraci alergenů
  - eluované alergeny jsou adsorbované

Možné mechanizmy tvorby aerosolu obsahujícího alergeny

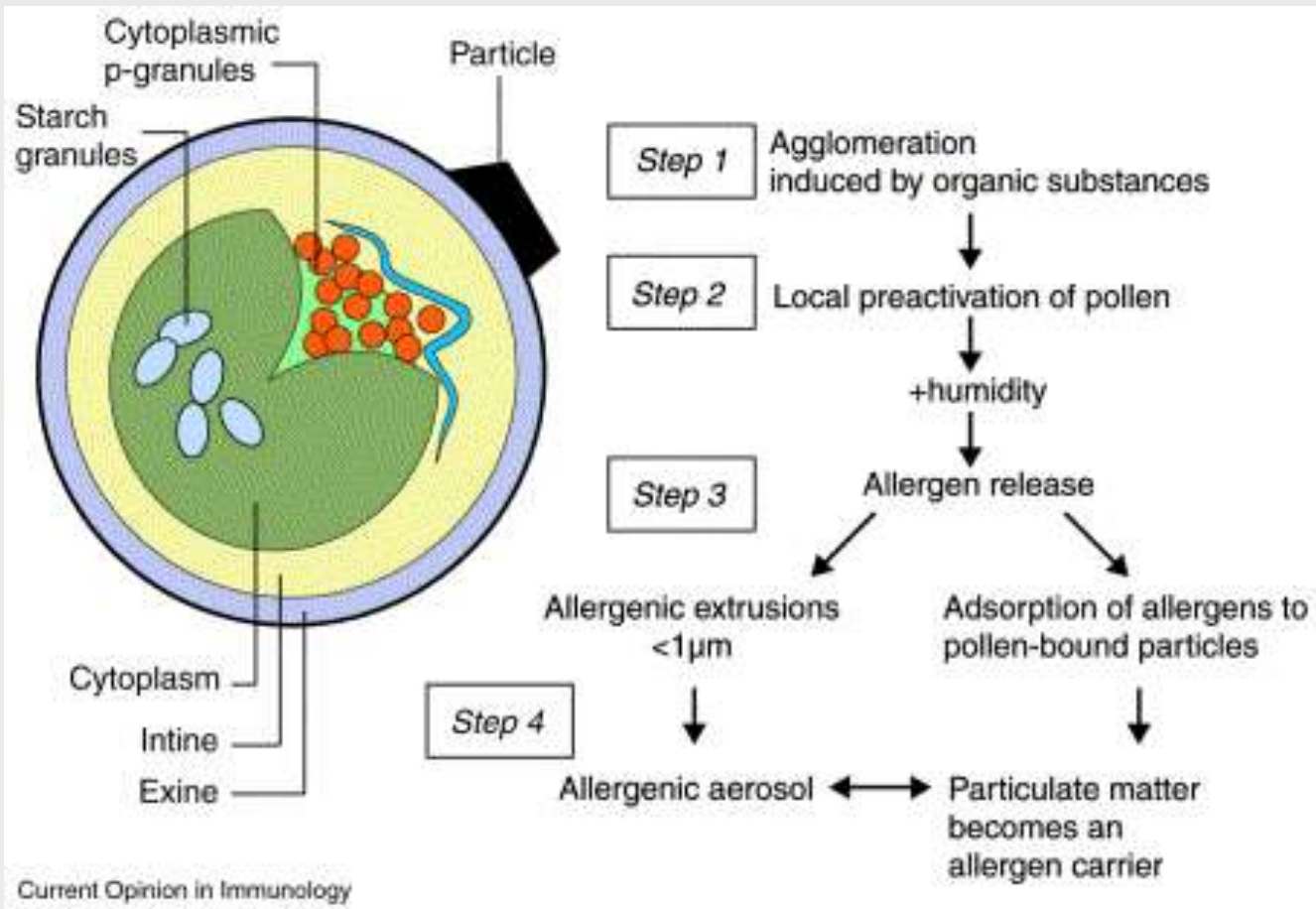

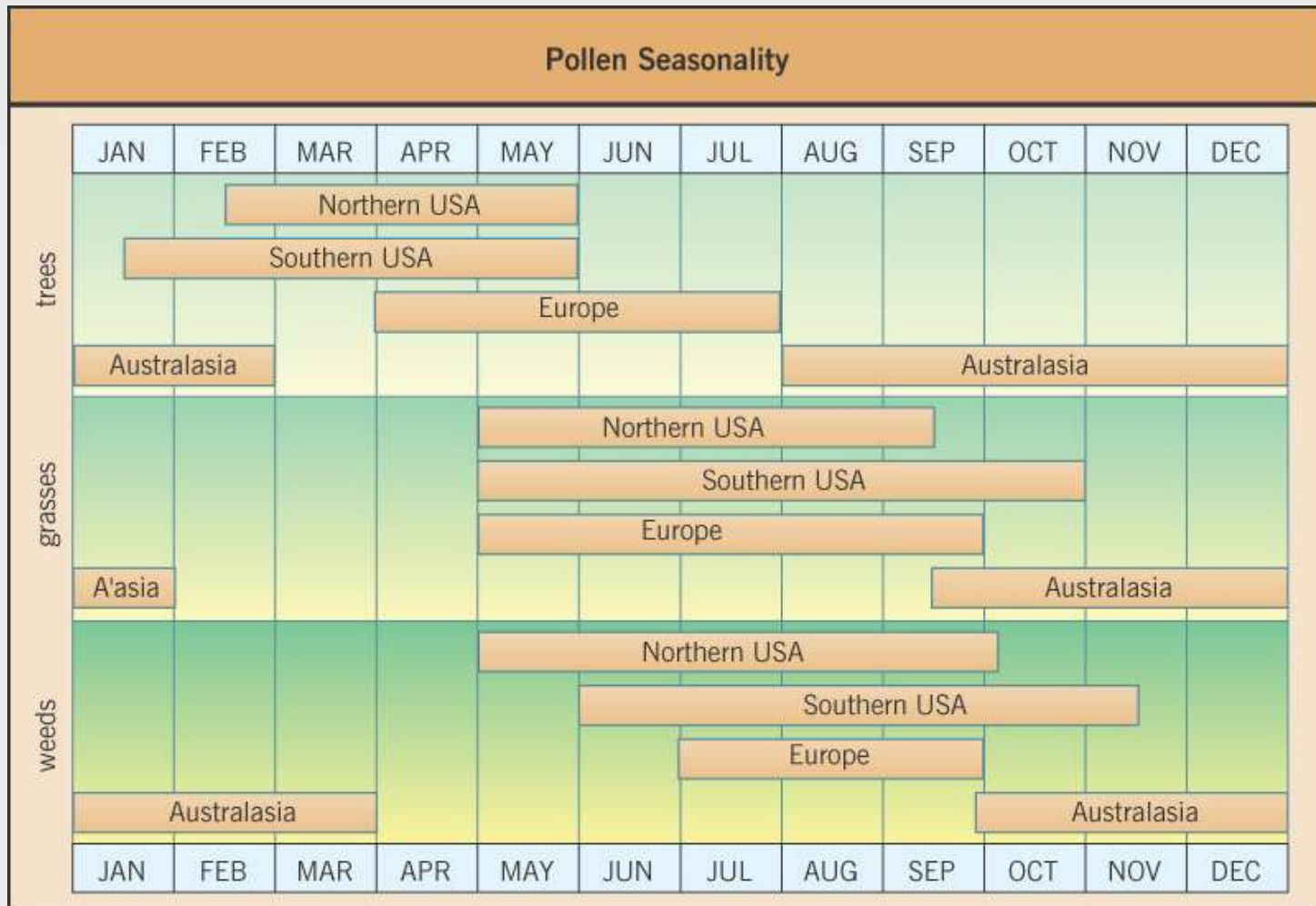
Schéma
pylového zrna
s přichycenou
částicí -
interakce pylu a
partikulí
Různé kroky v
tvorbě
alergenního
aerosolu

Diagnostika pylové alergie

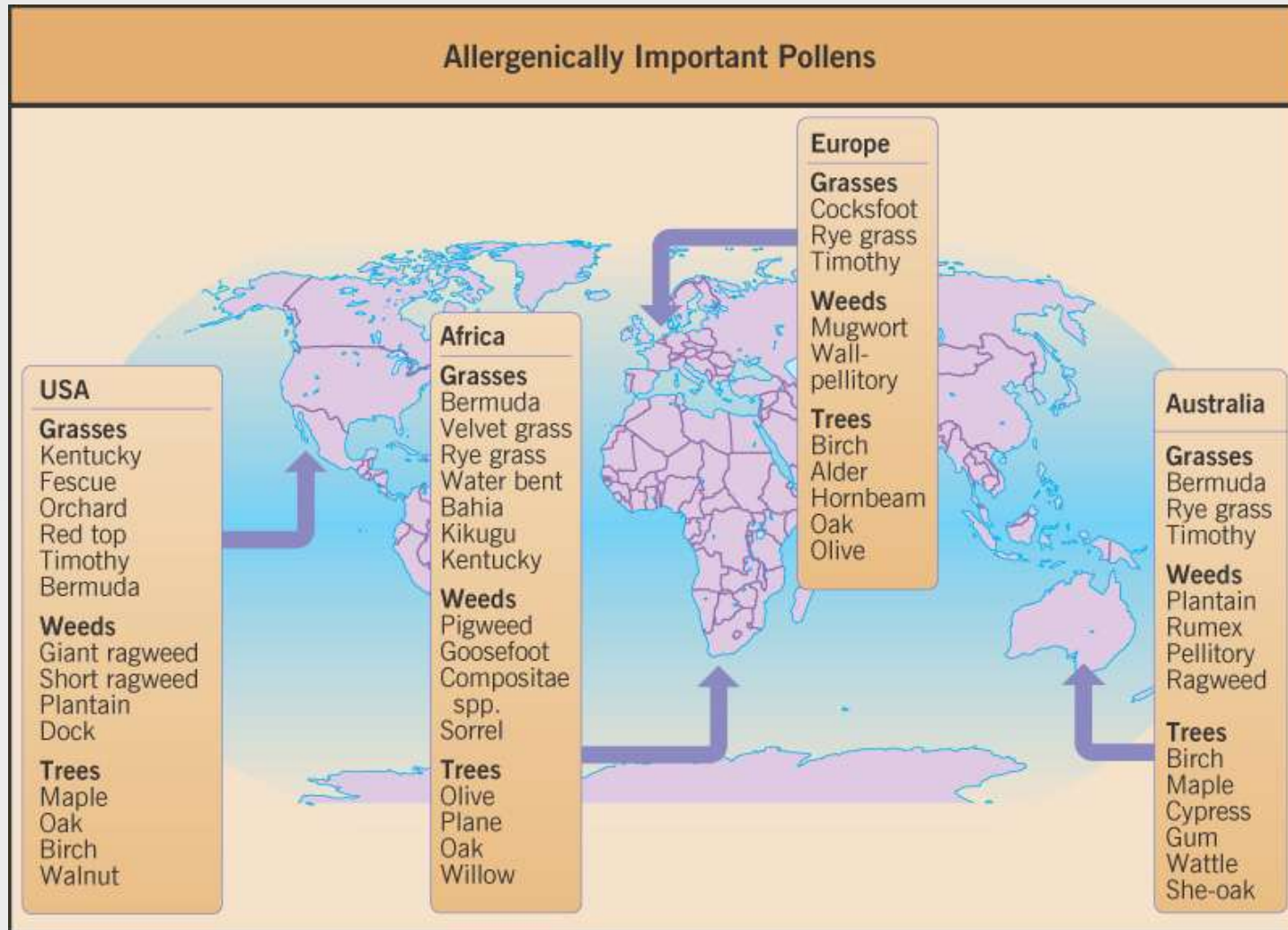
- *anamnéza, klinický obraz +
senzibilizace*

- prokázali jsme vzájemnou příčinnou souvislost – je senzibilizace příčinou alergických projevů?
- roční periodicitu projevů alergie ve vztahu k výskytu pylových zrn a alergenů
  - kalendář, dle lokality až 10 měsíců

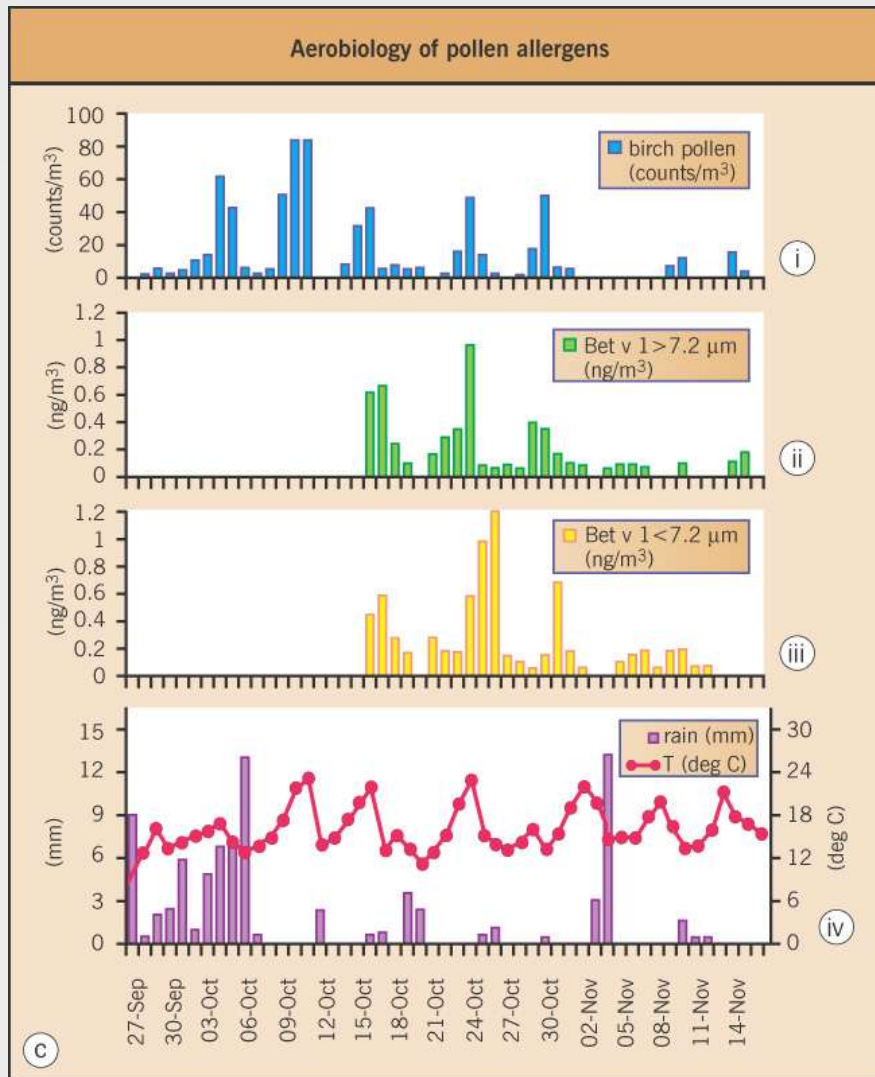
Sezónnost pylových alergenů v různých oblastech

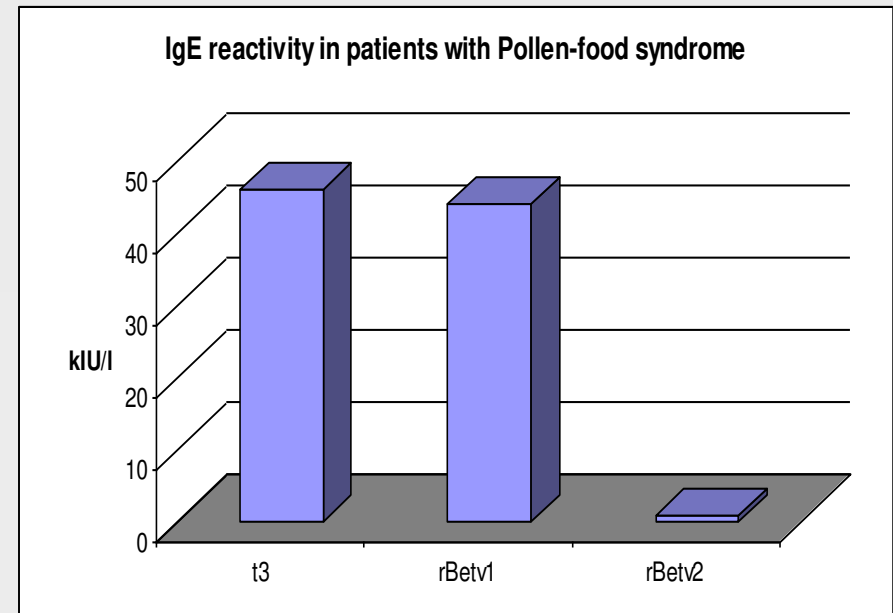
Významné pylové alergeny v různých oblastech

Výskyt Bet v 1, Bet v 2, senzibilizace na izolované alergeny

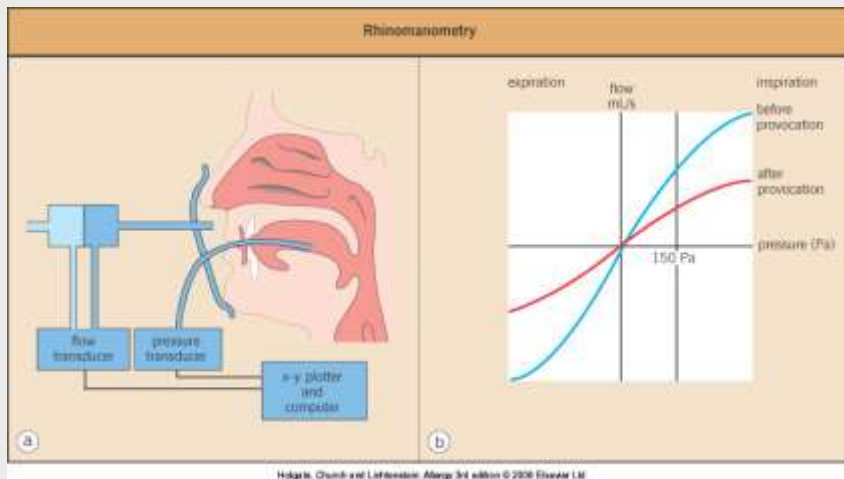

- Pacienti s alergií na pyl břízy a projevy potravinové alergie

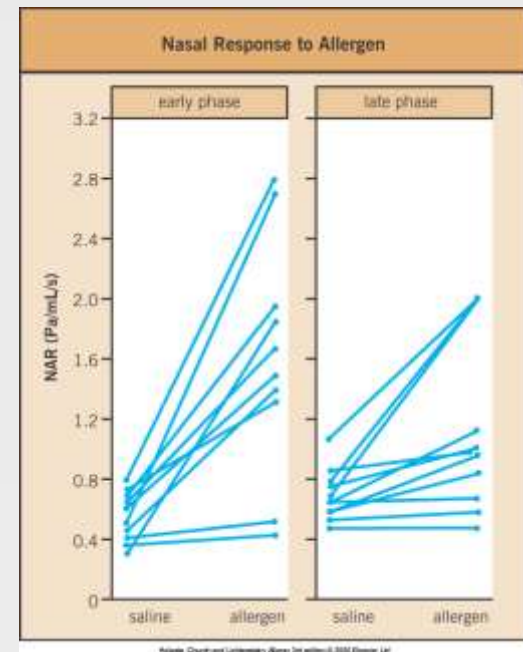
Průkaz orgánové, specifické reaktivity – je reakce alergen-IgE příčina orgánové reakce?

- Rhinomanometrie

- Konjunktivální test
- Bronchiální provokační test

- Nazální provokační test

- Základní diagnostika senzibilizace a alergie na pylové alergenů není obtížná
- Je třeba dále objasnit faktory, které vedou k výše uvedenému nebo modifikují imunitní odpověď
- Je žádoucí ovládnout predikci tohoto typu alergie (i když ji umíme relativně dobře léčit)